

Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΘΩΜΑΝΩΝ

Ο εμφύλιος πόλεμος των **Οθωμανών**, μετά την ήττα της Άγκυρας, τελείωσε με την επικράτηση του **Μωάμεθ Α'** (1413), ο οποίος γρήγορα σταθεροποίησε την εξουσία του στη **Μικρά Ασία** και επέκτεινε τα σύνορα της **Οθωμανικής Αυτοκρατορίας** στα **Βαλκάνια**.

Πέθανε ξαφνικά το 1421 αφήνοντας ένα μεγάλο κράτος στον γιο και διάδοχό του, **Μουράτ Β'**.

ΜΟΥΡΑΤ Β΄

Ο Μουράτ Β΄ είχε ως στόχο να κυριαρχήσει σε Ανατολή και Δύση. Έτσι κυριεύει και λεηλατεί:

① τη Θεσσαλονίκη, το 1430

② τα Γιάννινα, το 1431

και αντιμετωπίζει με επιτυχία τους Ούγγρους και τους Πολωνούς σταυροφόρους ιππότες στη

③ μάχη της Βάρνας, το 1444

Ο δρόμος για την Πόλη είναι πλέον ανοιχτός.

Η μάχη της Βάρνας – Πίνακας του Jan Matejko, 1879
Μουσείο Καλών Τεχνών, Βουδαπέστη, Ουγγαρία

Πηγή εικόνας: https://ca.wikipedia.org/wiki/Batalla_de_Varna

Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ

Ο Μουράτ Β΄ πεθαίνει το 1451 και στον θρόνο ανεβαίνει ο **Μωάμεθ Β΄** που θα μείνει στην Ιστορία ως ο **Πορθητής**. Στόχος του: η κατάληψη της Κωνσταντινούπολης.

Συγκέντρωσε τα στρατεύματά του γύρω από την **Πόλη** και έχτισε στην ευρωπαϊκή ακτή του Βοσπόρου το **φρούριο της Ρούμελης**, για να εμποδίσει τον ανεφοδιασμό της Πόλης από τον Εύξεινο Πόντο.

Μωάμεθ Β΄ ο Πορθητής
(1432 – 1481)

Οθωμανός Σουλτάνος
(1451 – 1481)

Καλλιτεχνική απεικόνιση

Πηγή εικόνας:

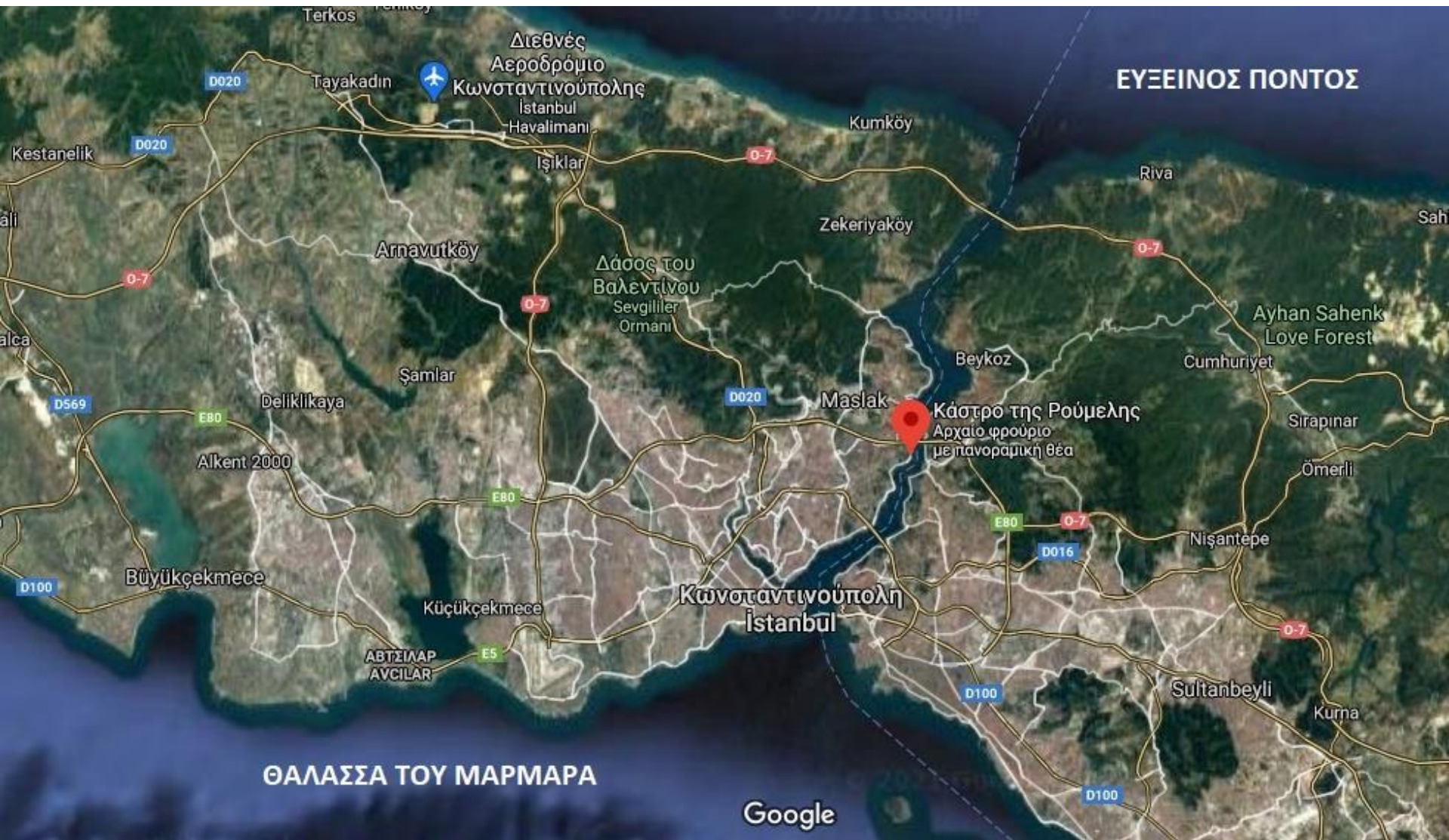
<https://www.twuko.com/necmett80412382>

Rumeli Hisari – Το φρούριο της Ρούμελης

Πηγή εικόνας: https://de.wikipedia.org/wiki/Rumeli_Hisari

Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ

Ο αυτοκράτορας **Κωνσταντίνος ΙΑ΄** είχε λίγους υπερασπιστές στη διάθεσή του: 8.500 άνδρες και μόλις 25 πλοία σε αντίθεση με τον **Μωάμεθ** που διέθετε περίπου 45.000 άνδρες, 150 πλοία και νέας τεχνολογίας όπλα, όπως κανόνια.

Οι Τούρκοι πέρασαν δια ξηράς πλοία στον Κεράτιο κόλπο και σφυροκοπούσαν συνεχώς τα κραταιά τείχη της **Κωνσταντινούπολης**.

Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος
(1405 – 1453)
ο τελευταίος
Βυζαντινός Αυτοκράτορας
(1449 – 1453)
ψηφιακή απεικόνιση

Ο Μωάμεθ επιβλέπει τη μεταφορά των πλοίων στον Κεράτιο – Πίνακας του Fausto Zonaro

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Fall_of_Constantinople

ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΔΕΝ ΑΝΤΕΞΑΝ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΟΒΟΛΙΣΜΟΥΣ ΤΩΝ ΟΘΩΜΑΝΩΝ

Έργο της 2D Artist Oksana

Πηγή εικόνας: <https://www.artstation.com/artwork/R3656m>

Η ΑΛΩΣΗ

Η πολιορκία διήρκεσε 54 μέρες και η τελική έφοδος έγινε την 29^η Μαΐου 1453, με τους γενίτσαρους να περνάνε στην **Πόλη** από διάφορα ρήγματα των τειχών της. Ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου **Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος** έπεσε στο πεδίο της μάχης.

Η **Πόλη**, παραδόθηκε για λεηλασία στους Τούρκους μαχητές για τρεις μέρες, σύμφωνα με τους θρησκευτικούς νόμους του **Ισλάμ**. Μεγάλος αριθμός κατοίκων **σφαγιάστηκε**.

Ο Κωνσταντίνος μάχεται πάνω σε άσπρο άλογο – Πίνακας του Θεόφιλου Χατζημιχαήλ

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Fall_of_Constantinople

Ο θάνατος του αυτοκράτορα
Ο θάνατος μίας αυτοκρατορίας

Έργο της καλλιτέχνηδας selva-s

Ο Μωάμεθ εισέρχεται θριαμβευτής στην Πόλη

Πίνακας του
Jean-Joseph Benjamin-Constant, 1876
Musée des Augustins, Toulouse, Γαλλία

ΤΟ ΤΕΛΟΣ – ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΡΧΗ

Ο **Μωάμεθ Β'** εισήλθε στην **Πόλη** επικεφαλής μεγάλης πομπής, προσευχήθηκε στην **Αγία Σοφία** και ανακοίνωσε ότι η Κωνσταντινούπολη θα είναι στο εξής η πρωτεύουσα του κράτους.

Έτσι η **Κωνσταντινού Πόλις** πήρε από την παράφραση του «**εις την Πόλιν**» το σημερινό της όνομα: **Istanbul** και θα αποτελέσει εκ νέου πρωτεύουσα αυτοκρατορίας: της **Οθωμανικής** για ακόμη 570 χρόνια μέχρι το 1923.

Ο Μωάμεθ Β΄ προσεύχεται
στην Αγία Σοφία

Καλλιτεχνική απεικόνιση
του digital artist Elveo

Πηγή εικόνας:

<https://www.deviantart.com/elveo/art/Mehmed-el-Fatih-the-Conqueror-in-Hagia-Sophia-669144493>

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΛΩΣΗΣ

Η πτώση της **Βυζαντινής Αυτοκρατορίας**, το 1453, είχε τις εξής συνέπειες:

- 1 **ανάγκασε** τους **Δυτικούς** να αναζητήσουν νέους εμπορικούς δρόμους προς την Ασία, αφού οι **Τούρκοι** τους απέκοψαν από τον «δρόμο του μεταξιού». Έτσι ξεκίνησαν οι ανακαλύψεις.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΛΩΣΗΣ

- 2 πολλοί Έλληνες, μεταξύ αυτών πάρα πολλοί άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών, μετανάστευσαν στη γειτονική **Ιταλία** και μετέφεραν το πνεύμα του **Βυζαντίου** συμβάλλοντας στην ιταλική Αναγέννηση

Η γέννηση της Αφροδίτης = Πίνακας του Sandro Botticelli
Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Sandro_Botticelli

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Το **Βυζάντιο** επηρέασε πολλούς λαούς πνευματικά, πολιτιστικά και ιδεολογικά. Στη **Ρωσία** διατυπώθηκε η άποψη κατά τον 16^ο αιώνα ότι η **Μόσχα** είναι η **Τρίτη Ρώμη**, ότι οι **Ρώσοι** είναι οι μοναδικοί κληρονόμοι της Βυζαντινής παράδοσης και ότι είναι η δύναμη που θα ανασυστήσει τη **Βυζαντινή Αυτοκρατορία**.

Ο ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ

Πηγή εικόνας: <https://hipwallpaper.com/russia-wallpapers>

Ο Πατριάρχης της Μόσχας Κύριλλος

Πηγή εικόνας: <https://www.keywordbasket.com/cnVzc2lhIG1haW4gcmVsaWdpb24/>

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

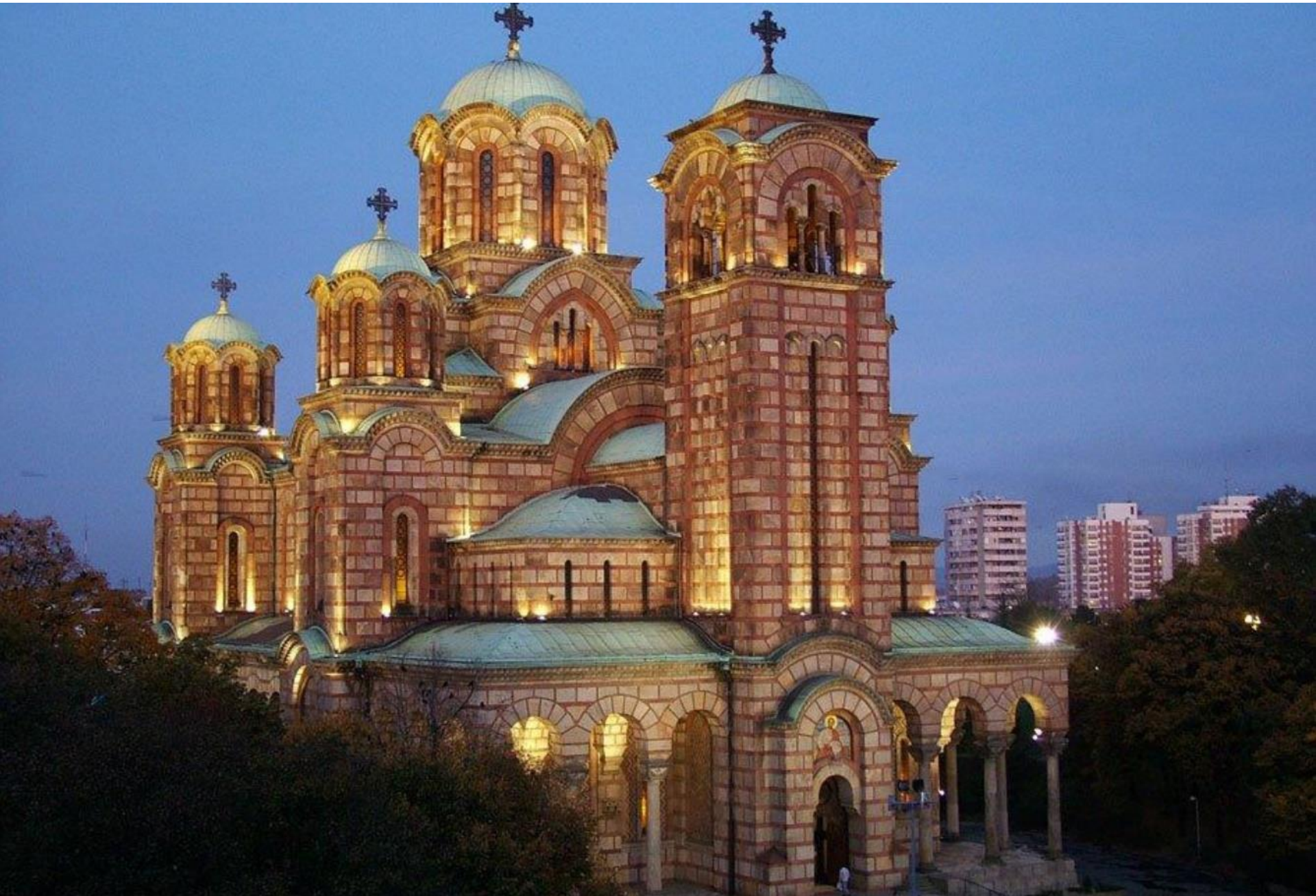
Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Ιερόνυμος

Πηγή εικόνας: <https://orthodoxia.info/news/>

ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΛΑΟΙ

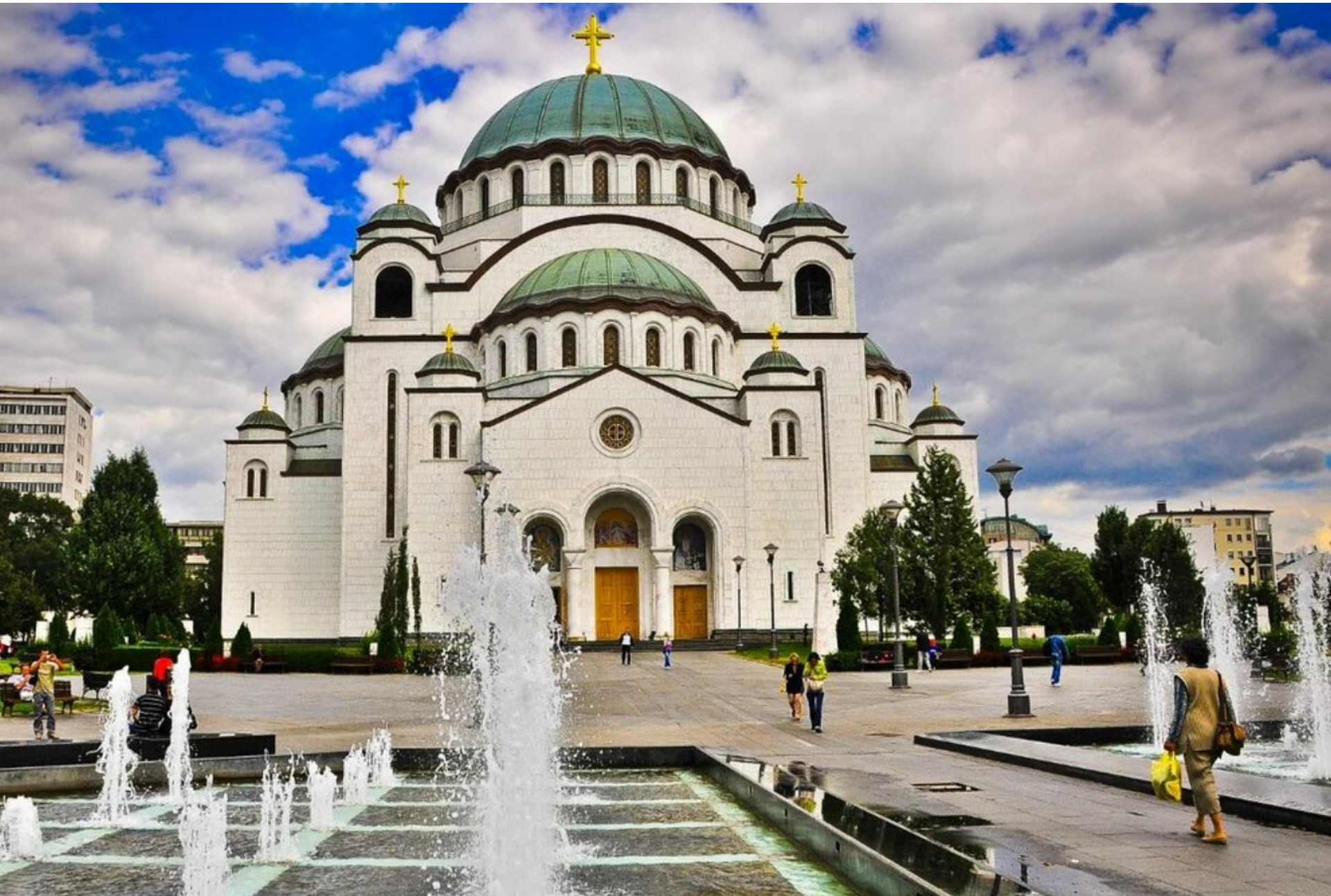
Εκτός από τους **Ρώσους** το **Βυζάντιο** επηρέασε πολιτισμικά πάρα πολύ πολλούς βαλκανικούς λαούς, όπως τους **Σέρβους** και τους **Βούλγαρους**.

Η **Ορθοδοξία** βοήθησε να διατηρήσουν όλοι οι λαοί της **Βαλκανικής** την πνευματική και πολιτιστική ταυτότητά τους, όσο ζούσαν μέσα στα όρια της **Οθωμανικής Αυτοκρατορίας**.

Η εκκλησία του Αγίου Μάρκου στο Βελιγράδι της Σερβίας

Πηγή εικόνας: <https://en.podrkaisavetovanje.rs/tourist-tours-the-sights-belgrade-sightseeing/>

Η εκκλησία του Αγίου Σάββα στο Βελιγράδι της Σερβίας

Πηγή εικόνας: <https://en.podrkaisavetovanje.rs/tourist-tours-the-sights-belgrade-sightseeing/>

Καθεδρικός ναός Αλέξανδρου Νέφσκι στη Σόφια της Βουλγαρίας

Πηγή εικόνας: <https://en.wikipedia.org/wiki/Sofia>

ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η συνεισφορά του **Βυζαντίου** στον παγκόσμιο πολιτισμό ήταν πολύ μεγάλη:

- 1 έσωσε τον **δυτικό πολιτισμό** από τον κίνδυνο των **αραβικών κατακτήσεων** του 7^{ου} και 8^{ου} αιώνα και μεταλαμπάδευσε στοιχεία του **βυζαντινού** πολιτισμού στους **Άραβες** αλλά και στους **Οθωμανούς**.

Τέμενος Ουμαγιάντ (Umayyad) στη Δαμασκό της Συρίας

Πηγή εικόνας: https://thefunbank.blogspot.com/2014/11/photos-wallpapers_44.html?m=0

Τέμενος Ουμαγιάντ (Umayyad) στη Δαμασκό της Συρίας

Πηγή εικόνας: <https://www.flickr.com/photos/44161305@N02/5323482737>

ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- 2 Ανέπτυξε μία πρωτότυπη **τέχνη** που επηρέασε και την **Ανατολή** και τη **Δύση**. Εκτός των **σλαβικών λαών**, το **Βυζάντιο** επηρέασε την προαναγεννησιακή τέχνη στην **Ιταλία**, όπως και την **οθωμανική** αρχιτεκτονική.

Αγία Σοφία Κωνσταντινούπολης – Κατασκευή επί Ιουστινιανού 532-537

Πηγή εικόνας: <https://www.keywordbasket.com/aXN0YW5idWwgbW9zcXVIIHNVzmlh/>

Το μπλε τζαμί (Sultan Ahmet Camii) στην Κωνσταντινούπολη – Κατασκευή 1609-1616
Πηγή εικόνας: <http://dispatch.com.pk/10-captivating-mosques-from-around-the-globe-1729>

ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- 3 Το **Βυζάντιο** διαφύλαξε, καλλιέργησε και μετέδωσε στην **Ευρώπη** την κλασική κληρονομιά, στην οποία ανήκει και η ρωμαϊκή νομική παράδοση. Σε αυτό συνέβαλαν πολλοί λόγιοι, όπως ο **Βησσαρίων**, ο οποίος άφησε όλο το συγγραφικό του έργο στη **Μαρκιανή Βιβλιοθήκη** της **Βενετίας**.

Βησσαρίων ο Τραπεζούντιος
(1403 – 1472)

Βυζαντινός λόγιος

Πίνακας του Justus van Gent, 1476
Μουσείο του Λούβρου, Παρίσι, Γαλλία

ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- 4 Στο **Βυζάντιο** αναπτύχθηκαν νέα γραμματειακά είδη όπως:
- η χρονογραφία και
 - η λειτουργική ποίηση
- 5 Επίσης εξελίχθηκαν και οι θετικές επιστήμες

όπως:

- η αστρονομία και
- τα μαθηματικά

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Η **Βυζαντινή Αυτοκρατορία** τελειοποίησε την οργάνωση των κρατικών υπηρεσιών, από την οποία επηρεάστηκαν:

- ① το **Χαλιφάτο**
- ② τα **μεσαιωνικά βαλκανικά κράτη**
- ③ η **Ρωσία** και
- ④ η **Οθωμανική Αυτοκρατορία**

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Η **βυζαντινή** μουσική παράδοση επηρέασε τόσο σε κοσμικό όσο και σε θρησκευτικό επίπεδο όλους τους λαούς, οι οποίοι ήρθαν σε επαφή με το **Βυζάντιο** και τον πολιτισμό του, τόσο στα Βαλκάνια, όσο και στην Ανατολή.

Η θρησκευτική **βυζαντινή** μουσική είναι επηρεασμένη από την **εβραϊκή** μουσική των **ύμνων** και των **ψαλμών**.

Γενικότερα υπάρχει μία επίδραση μεταξύ Ιουδαϊσμού, Χριστιανισμού και Ισλάμ.

Αρχαίο νόμισμα της πόλης του Βυζαντίου

Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Dr. Γεωργία Μιχαήλ (ΠΕ02)